

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A fuzió kérdése.

(B.) Néhány hét választ el bennünket mindössze attól, hogy a képviselőház ismét megkezdje tanácskozásait. Augusztus legvégén vagyunk; a nyárnak vége, de azért a politikai életben olyan csend és nyugalom van, mintha a kánikula közepén volnánk. De ez a nyugalom csak látszólagos. Mint a legcsendesebb vizek mélyén is örvények torlódnak és kavarnak, anélkül, hogy ezek a sima felszínig el tudnának hatni, a mi politikai életünk mélyén is forr és pezseg minden s a látszólagos nyugalom ne téveszen meg senkit. Ritka parlamenti ülészek volt még, amelyre olyan mélyreható nagy feladatnak megoldása várt, mint a minő vár a most kezdődő ülészekre. Nem akarunk ezuttal azokra a nagy feladatokra rámutatni, amelyek mind megoldást várnak s amelyek törvényjavaslatok alakjában részben már a képviselőház előtt fekszenek, részben pedig szeptember-októberben a Ház elé fognak kerülni. Csak arra az egy tényre akarunk rámutatni, hogy az őszi ülészek első hónapjában a képviselőház elé kerül Andrassy Gyula törvényjavaslata az általános választói reformról s a kerületek új beosztásáról. Ez a tény olyan feladatok elé állítja a koalíciós pártokat, amelyeket meg kell oldania, sőt részben meg kell oldania, mielőtt még ezeknek a javaslatoknak tárgyalásába belefog.

Az kétségtelen, hogy az a választói reform gyökeresen meg fogja változtatni a parlament képét. Új, eddig ismeretlen elemek vonatnak be a politikai életbe s milliók fognak szavazati jogot kapni, akik eddig még azt a jogot nem gyakorolták. Kétségtelen tehát az is, hogy nemcsak a belügyminiszternek kell a választói reformról szóló javaslatot a legnagyobb gonddal előkészítenie, hanem a parlamentre is nagy feladat hárul, tudniillik az, hogy azt a leggondosabban bírálata alá vegye s minden mellétekintet nélkülözve csakis az ország érdeke legyen az, ami őt bírálataiban vezeti.

S épen ez az, ami a jelen viszonyok közt felette nehéz. Ha a kormány mögött egyetlen kompakt párt ülne, akkor körülbelül kétségtelen volna, hogy a választói reform feletti vita hogyan fog lefolyni. De nem szabad elfeledni, hogy nálunk ma koalíció alkotja a kormány többségét. Emberek vagyunk s a parlamenti pártoktól sem lehet azt megkövetelni, hogy emberi természetüket levetkőzve, tisztán elvi magaslattól tekintsek majd azt a javaslatot, mely eléjük kerül. Ez pedig aggodalommal tölthet el mindenkit. Kétségtelen, hogy az a koalíció, mely nehéz időben alakult meg s mely vészben és viharban a végpusztulástól mentette meg az országot s mely a nemzeti kormány megalakulása óta oly szép harmoniában vitte előre a nemzeti ügyet, most erőpróbának van kitéve, mielőtt arról lesz szó, hogy a választói reformról szóló javaslatot tárgyalja. Lehetetlen, hogy a pártok közti féltékenység ekkor fel ne támadjon. Hisz a koalícióba lépett pártok elvi programjukat nem adták föl, sőt határozottan kijelentette mindegyik, hogy elvi programjához ragaszkodik s annak megvalósításához is a legkomolyabban s a legerélyesebben hozzáfognak ismét, mielőtt az átmeneti időszak a választói jog reformjának törvénybe iktatásával véget ér. Lehetetlen ilyen körülmények közt, hogy már a választói reform tárgyalása közben is a koalícióhoz tartozó pártok a saját pártérdekeikre a kelletnél nagyobb gondot ne fordítsanak s hogy a választói reformban először azt ne vizsgálják, hogy a reform a saját pártérdekeiknek hogyan felel meg. Ez pedig az egész reform sikerét veszélyeztetheti.

Szocialis helyzetünk, mikor belső ellenségekkel kell küzdeni, nagyon nehezzé tette Andrassy Gyula számára a feladatot, hogy a reformot úgy csinálja meg, hogy az a liberális követelményeknek mindenben megfeleljen, e mellett pedig soha egy pillanatra se tegye kétségessé a magyar nemzet hegemóniáját. Ez a javaslat olyan lesz,

hogy annak a benyújtandó formában való törvénybe iktatása lesz az egyedüli mód az állami érdekek biztosítására. A javaslatokkal szemben tehát minden pártérdeknek meg kell szünnie. De ez elképzelhetetlen másképp, mint ha a mai koalíció helyébe a pártok fuziója nem lép. Meg vagyunk arról győződve, hogy a kormány bele nem mer majd fogni a javaslatok parlamenti tárgyalásába, míg csak a lehetősége is ki nem lesz zárva annak, hogy pártok féltékenysége az egész reformot posványba ne kergesse. Nem tudjuk, hogy a kormány akarja-e a pártok fuzióját, de hogy e nélkül komoly parlamenti munka nem lehetséges a választói jog kérdésében, az kétségtelen.

De különben is, addig egységes párt, hanem csak a pártoknak konglomerátuma, addig egységes, határozott politika sem képzelhető, mert addig csak folytonos transz akciókkal lehetséges olyan kormány programot összeállítani, mely az összes pártok tetszését megnyerje. Ez ingadozóvá, bizonytalaná, szürkévé, érdektelenné teszi az egész parlamenti munkát. Ez pedig a gyakorlati politika szempontjából igen nagy hátrány s minduntalan az a veszedelem fenyeget, hogy az egész kormányzás megfeneklik.

Ilyen auspiciumok közt nem szabad olyan korszakalkotó reformhoz fogni, minő a választói reform. S ha eddig a kormány nem dolgozott abban az irányban, hogy a koalíciós pártok közt fuziót hozzon létre, egy egységes, liberális program érdekében, amely megvalósítja mindazt, ami állami érdek s ami a nemzet jövője érdekében szükséges, akkor sürgősen hozzá kell látnia, hogy ezt a fuziót még az őszi ülészek kezdetén létrehozza.

Nehéz feladat ez, azt tudjuk. De addig míg ez e fuzió létre nem jön, addig nagyon bizonytalan mindannak a sok feladatnak sorsa, a mely még erre a parlamentre hárul. Első sorban magáé a főfeladaté, a választói reformé.

Üzletáthelyezés!

Szives tudomásul hozom, hogy Hatvan-utca 5. szám alatt létezett festék- és vegyészeti cikkekbeni nagykereskedésemet HATVAN-UTCA 8. szám (volt Szépjuhászné épület) helyeztem át. Főcélom továbbra is az leendő, hogy t. vevőimet a legolcsóbb és legpontosabb kiszolgálásban részesítem és midőn eddigi sz. pártfogásukat megköszönöm, kérem azt részemre a jövőben is fentartani és várva előbbi sz. látogatásukat, vagyok kitünő tisztelettel a „Festék király” NEUMANN GYULA DEBRECZEN, Hatvan-utca 8. szám alatt.

Politikai hírek.

— Huszezer osztrák s tizenkétezer magyar honvéd. A cs. és kir. Landwehr ujoncjutalékának felemeléséről szóló törvény legfelsőbb szentesítést nyert. E szerint az ujoncjutalék (eddig 14,500 fő, melyhez a Tirol és Voralberg részéről állítandó ujoncok száma is hozzájárul) 4740 fővel, valamint a Tirol és Voralbergből törvény szerint állítandó ujoncok számával szaporodik. Az osztrák landwehr összes ujoncjutaléka 19240 + 800, kerekén 20,000 főnyi lesz, a m. kir. honvédség 12,500 főnyi ujoncjutalékával szemben.

A végrehajtási novella életbe- léptetése.

Az igazságügyminiszter rendelete.

A hivatalos lap mai száma közli a királyi szentesítéssel ellátott új végrehajtási novellát és az igazságügyminiszternek az új törvény életbeléptetésére vonatkozó rendeletét.

Az igazságügyminiszternek e tárgyban kiadott 19900—1908. számú rendelete értelmében a végrehajtási novella 1908. évi szeptember hó 9-ik napján lép hatályba.

A közönség már eléggé ismeri az új végrehajtási törvénynek amaz üdvös intézkedéseit, melyek a kisembert, illetve az alperest a teljes tönkretételtől megvédik. Most csak az életbeléptetési rendeletek néhány főbb intézkedését akarjuk ismertetni, amelyek a következők:

Ha a végrehajtási novella hatálybalépte előtt akár kielégítési, akár biztosítási végrehajtás útján a végrehajtási novella szerinti végrehajtás alól kivett oly ingóságot, készletet vagy járandóságot foglaltak vagy fogszereztek a végrehajtás 1881. XL. törvényeik ilyképp szerzett végrehajtási zálogjog érintetlenül marad és a végrehajtási eljárás erre az ingóságra, készpénzre vagy járandóságra a végrehajtási novella hatályba lépte után is folytatható. A végrehajtási novella hatályba lépte után az e törvény szerinti végrehajtás alól kivett oly ingóságot, készpénzt vagy járandóságot, amely az 1881. XL. törvényeik szerinti végrehajtás alól kivéve nincs, csak a végrehajtási novella 31. §-ában meghatározott esetekben szabad lefoglalni vagy felülfoglalni.

A követelések bejelentésére nézve a rendelet így intézkedik:

A végrehajtási novella 31. §-ában meghatározott azt a bejelentést, hogy a hitelezőnek e törvény kihirdetése előtt lejárt és a bejelentésben megjelölt követelése van, a végrehajtási novella kihirdetésétől, vagyis 1908. évi augusztus hó 25-ik napjától számított 30 nap alatt egy példányban kell az adós lakóhelyének járásbírójánál beadni. Ha a hitelezőnek vagy több hitelezőnek ugyanazon adós ellen több követelése van, vagy ha ugyanaz a követelés több adóst terhel, a bejelentés egy beadványban történhetik. A bejelentéshez a következő kitöltött minta csatolandó:

É r t e s í t é s .

.....lakos.....hitelező.....1908
.....hó.....napján bejelentette,
.....hogy.....
.....lakos.....adós.....ellen az 1908. XL. t.c.
kihirdetése előtt lejárt.....korona
.....fillér tőke és járulékaik erejéig követelés..... van.

A követelés tüzetesebb megjelölése (jogalap)

A bíróság figyelmezteti a feleket, hogy a jelen értesítés kiadása csupán annak a tanúsága, hogy a bejelentés a törvényes határidőn belüli megtörtént, de egymagában sem a bejelentés alaposságát vagy egyébként szabályszerűségét nem tanúsítja, sem pedig a bejelentő hitelező részére nem biztosítja az 1908. XL. törvényeik 31. §-ában meghatározott azt a jogot, hogy a végrehajtást az adósnak oly ingóságaira is kiterjeszthesse, amelyek az 1908. XL. törvényeik értelmében nem foglalhatók ugyan le, de az 1881. évi XL. törvényeik rendelkezései értelmében végrehajtás alá vonhatók. Ezekben a kérdésekben a végrehajtást elrendelő bíróság van hivatva a végrehajtó kérelmére a végrehajtást elrendelő végzésben határozni.

Kelt.....1908.....

Kir. J. J. J.

A bíróság a 3. §-ban említett bejelentés megtörténtét mind a bejelentő hitelezővel, mind az adóssal a megfelelően kiállított értesítés kézbesítése után közli. Ha több a hitelező vagy több az adós, mindegyikük részére egy-egy értesítést kell kézbesíteni. A bejelentést tartalmazó beadvány és az értesítés egy példánya a bíróságnál marad.

Egyház és iskola.

Püspökválasztási mozgalmak.

Legyen világosság!

Soha sem hittük volna, hogy elkövetkezhessenek a magyar református Egyházra az a szomorú idő, amikor a legelső papi állás, a püspökség betöltése dolgában, az egyik jelölt érdekében a rágalom, a valótlan állítások, a gyanúsítások mérgezett nyilait lövdözzék rá a másik jelöltre, aki országosan tisztelt, szelíd, becsületességű, ritka tudományosságú, páratlan ékesszólású és nagy jellemű férfi.

Ahhoz voltunk mi régi vágású református emberek szokva, hogy saját jelöltünk érdekében minden tisztos és szabados eszűt felhasználtunk, de az ellenjelöltet valótlan ráfogásokkal nem kisebbitettük, erkölcsi integritását megtámadni soha eszünkbe sem jutott.

Ezzel a tisztos kálvinista tradícióval szakított most az Eröss Lajos püspökjelöltségét támogató egyházi felekezeti sajtóorganum, a Debreceni Protestáns Lap, midőn Dicsőfi József ellen a hazugságoknak és rágalomoknak, sőt ami kálvinista szempontból még ezeknél is súlyosabb beszámítás alá esik, a gyanúsításoknak egész szennyes vizözönét zúdítja.

Eszünk ágában sincs, hogy valamennyi chaotikus, egymással is minduntalan ellentmondásba keveredő hazudozás cáfolgatásába bocsátkozzunk, mert hisz a legelőbb olyan közülök, hogy józan eszű ember egy percig sem hihet bennük s legelőbb azon botránkozik meg, hogy ilyesmi egyáltalán megjelenhet olyan hírlapban, amely tudvalegleg gróf Dégenfeld József és Eröss Lajos befolyása alatt áll.

De van a rendszeresen terjesztett diffamáló dolgok között néhány olyan, amely ellen magyar református Sionunk becsülete érdekében kötelességünk szétlépni azt a sötét hazugságokból szőtt sűrű fátyolt, amely a messzebb állók tisztán látását megakadályozta.

A legerősebb ütő-kártyául azt szokta kivágni a D. P. L. Dicsőfi József ellen, hogy a koalícióba tartozik, hogy a koalíció jelöltje. Nézzünk már egyszer igazán a szeme közé ennek a nagy hatásra számított, puffogó frázisnak. Hogy Dicsőfi a koalícióba tartozik? Minő korlátolt elmére valló kifejezés ez! Hisz a koalícióba nem tartoznak, nem is tartozhatnak egyének, mert a koalíció országos politikai pártok időleges szövetezése. A koalícióba beletartozik a függet-

Viszontlátás.

A „Debreczen” számára írta: Fodor Etelka.

Hogy is volt csak?

Igen rövid. Szép, fiatal leány volt, balozott, mulatott, mindenütt hódított, aztán férjhez ment. Kész!

De nem kész. A sors odairta a regény egy érdekes fejezete után: „folytatása következik.”

Ella asszony fristen jött meg reggeli sétájáról, keblére tűzött ukozben egy pár szál buzaviragot, kezében ang tudta atfogni azt a nagy csomó pipacsot, amit egy kis gyermektől kapott az uton. Valami béres gyereke lehetett. Erendezte a viragokat s át akarta futni a lapokat. A verenda ablakán észrevette, hogy az ura közeledik, ami nála szokatlan dolog ilyenkor. Hiszen mindig a munkások közt van.

Különösen most aratás idején. Leült, hogy bevárja. Csakugyan feljött az ura, leült vele szemben s egy ideig elnézte felesége kalapján a virágokat. Egyszerű széles kalap, néhány szál virággal. Vagy talán nem is azt nézte, csak gondolkodott, hogy mit is mondjon, hogy is kezdje...

— Ma ebédre vendégünk lesz, éppen most küldtem ki a vasúthoz a kocsi. Egy régi ismerősöm jön meg Pestről. Jónévi gavallér ember. Kovács Ernő.

A fiatal asszony gyöngéden elpirult a

névre, férje azonban semmit sem vett észre. Megszokta, hogy felesége arcán minden percen változik. Ez is hozzájárult, hogy a környék lezsebb asszonyának tartottak.

— Ez a Kovács gazdag gyerek, most sürgönyözött, hogy lejön s ezért most van valami mondani valóm, nehogy váratlanul érje. Sokáig titkoltam, mert tudtam, hogy ezzel szomorúságot okozok magának, meg aztán gondoltam is, hogy majd csak segíthetek a bajon.

Nem lehetett. Már két év óta rossz a termés, úgy, hogy még a befektetést sem hozza vissza. Aztán más veszteség is Ella, úgy, hogy oda jutottunk, hogy nem tudom már többé a hitelezőket kielégíteni. Már régóta kéri tőlem Kovács a birtokot, busas összeget ígér eme, eddig nem akartam oda adni, most muszáj. Jó gyerek, mikor egyezkedtünk megígérte, hogy ittmaradhatunk s ha lehet még visszaváltatom tőle.

Az apám nagyon jó barátja az ő öregjének, nem akarják, hogy rossz kezébe kerüljön a vagyonom. Dolgozni, takarékoskodni fogunk Ella s meglásd...

Valamit akart még mondani, de csak inkább lenyelte, midőn látta, hogy az asszony sápadtan ül, alig figyel rá. Azután lement az udvarra rendezkedni. Az asszony utánna nézett s igazán fájt a szíve ezért a nagy gyerekeért. Alig értett valamit a beszédjéből, csak azt, hogy Kovács ma hozták érkezik. Az a Kovács, akinél nem

volt nagyobb gavallér Pesten, aki, de hogy is volt csak?...

...Fényes kivilágított bálterem, gyönyörű asszonyok, leányok, hogy már két éve Veres Ella a legszebb hölgye a jogászbálnak. Karcu alakja mindenkinél magasabb volt a bálteremben. Kovács Ernővel emlegették sűrűn a nevét, félig-meddig menyasszonynak tekintették. Most is vele járta a keringőt gyönyörűen, szerelmesen. Azután Kovács kötelességből mással ment táncolni. Ellát meg egy régi jó ismerőse vezette ki a teremből pihenni. Kunn leültek többen, mind jó barátok. Egy komoly professzor ember egy aktuális esetről kifolyólag fejtegetni kezdte, hogy a nő sokkal erősebb jellem mint a férfi, akármit is beszélnek Persze a körülötte ülő férfiak erősen titakoztak elene, egyedül Ella volt a pártján s elszántan harcolt mellette.

— No ugyan elméletben minden könnyű — mondta egy nem éppen fiatal ember, aki Ellát idevezette — de kíváncsi vagyok szép Ella kisasszony, ha a gyakorlatban bekielene ezt bizonyítani, mondjuk, ha például magácska is érdekelt volna — mondjuk tette hozzá nem kis gunnyal — ha azt kívánnák, hogy mondjon le Kovácsról csupán azért, hogy bebizonyítsa, hogy erős jellem s önként lemond arról, mit eddig talán nélkülözhetetlennek gondolt, vajjon akkor, legszébb leány szintén olyan lelkesen járulna a tanár ur elveihez?

lenségi és a 48-as párt, az alkotmánypárt, meg a néppárt, de nem tartozik bele se Péter, se Pál, se Thaly Kálmán, se Tóth János, se Mezőssy Béla, se Dicsőfi József, se senki más emberfia, mint egyén. Dicsőfi József igenis beletartozik a függetlenségi és 48-as pártba, annak rendíthetetlen meggyőződésű oszlopos tagja, aki a maga meggyőződését ki is meri mondani, meg is bírja védelmezni.

De hát azt kérdelem én teljes tisztelettel minden becsületes kálvinista embertől, mióta lett valakire nézve megbélyegző, mióta lett kirekesztő ok az, hogy a függetlenségi és 48-as pártba tartozik. Hisz a szó nagy és nem értelmében véve az egész történelmi magyar református egyház, mint egy negyedszázad esztendővel alakult, azóta folyton küzdő és végcélját még mindeddig el nem ért függetlenségi párt.

Hogy ez idő szerint az országos függetlenségi és 48-as párt beletartozik az u. n. koalícióba, ez lehet sokak előtt nem éppen rokonszenves dolog, többek között mi magunk is ezerszerre jobb szeretnénk, ha elveink egész teljességének érvényre juttatásával a függetlenségi és 48-as párt egymaga intézhetné imádott hazánk sorsát: de a történelmileg kifejlődött kényszerhelyzet ideiglenes guzsait a szebb jövőbe vetett szilárd hitünk erőt adó tudatával hordozzuk.

El tehát azzal az ostoba, semmit sem mondó, csak gyanúsításra alkalmas frázissal, hogy a magyar református egyház közvéleménye azért nem sorakozhatik Dicsőfi József mellé, mert beletartozik a koalícióba. Nem a koalícióba tartozik, hanem a függetlenségi és 48-as pártba. Ez pedig semmiesetre sem válhatik szégyenére.

Erőss Lajos nem tartozik a függetlenségi és 48-as pártba. Ezt a körülményt mi nem tekintjük ő rá nézve megszégyenítőnek, mert hisz mindenkinek abba a pártba kell tartoznia, amelyben lelkének ereje, meggyőződésének kényszerítő hatalma vonzza, hajítja, bilincseli. De már kevésbbé tartjuk dicsőre ére való dolognak azt, amit korábbi ártalmul akarnak betudni, hogy egyáltalán semmiféle párthoz nem tartozik, hogy politikai választásban, az ő állításuk szerint, életében csak egyetlenegyszer vett részt a szavazatával.

Ez kálvinista embernek egyáltalán nem válik valami nagy becsületére. Mert a kálvinista embert éppen a szilárd meggyőződés, a bátor véleménynyilvánítás, az elveihez való törhetetlen ragaszkodás jellemzi mindenütt a föld kerekességén, de legesteginkább nálunk, Magyarországon.

Es itt mindjárt rátérhetünk arra, hogy miért nem óhajtuk mi Erőss Lajos püspökségét és miért kívánjuk szívünk teljességéből, hogy egyházaik többségének bizalma Dicsőfi Józsefet emelje erre a vezető állásra.

Hogy Dégenfeld József és az ő táborára milyen püspököt akarnak, annak leghívebben a Debreceni Prot. Lap felelős szerkesztője adott kifejezést a „Lelkész-Egyesület” hasábjain egy hozzá intézett nyílt levélre adott válaszában. Szerinte a református püspök ma se több, se kevesebb, mint csak irodaigazgató és éppen ezért erre az állásra az összes jelöltek között Erőss Lajost tartja a legalkalmasabbnak.

Megvalljuk őszintén, hogy ha érdemben egyetérthetnénk a D. Pr. L. szerkesztőjével, ha a püspökben mi is csak irodaigazgatót látnánk, a legteljesebb készséggel adnók szavazatunkat Erőss Lajos urra.

De éppen ez a nagy elvi különbség közöttünk! Mi nem irodaigazgatót keresünk az Egyházkerület élére, hanem püspököt! Püspököt a szónak teljes, nagyságos értelmében. Lelki vezetőt és lelki atyát. Olyan embert, aki tudományá fénnyel, ékesszólása erejével, kormányzó bölcsességével visszaállítsa a legnagyobb református püspöki széki ösi tekintélyét és ne legyen az erélyes főgondnok mellett akarat nélküli báb, egyszerű Fejbőlöntő Bálint. Erőss Lajos tetteivel is, beszédeivel is sokszorosan bebizonyította, hogy Dégenfeld Józseffel szemben neki nincsen akarata, sőt nem is akarja, hogy legyen akarata.

Es itt egy ünnepélyes, komoly kijelentéssel tartozunk. Nincs nekünk az ellen legparányibb kifogásunk se, sőt ellenkezőleg, nagyon is szükségünk tartjuk, hogy az Egyházkerület főgondnoka erős ember, erélyes kormányzó legyen. De csak a maga hatáskörében. Ne sajátítsa ki egymásután a legpositívabb püspöki jogokat s ne akarja lehetetlenné tenni az egyházkerület spiritalis vezetését. A magyar református egyház történelmileg kifejlődött szervezetében organikus rész a kettős elnökség, annak társát továbbra is meg kell tartjuk, de csak is úgy és addig, amíg sérelmet nem szenved miatta az a nagy elv, hogy: *ecclesia praecedat. A lelki vezetés a püspököt illeti meg.*

A kettős elnökségnek ez a történelmi értelmezése hajt bennünket Dicsőfi József nagy egyénisége, erős jelleme, európai nagy műveltsége felé.

Erőss Lajos püspökké létele esetén olyan lenne a tisztántúli óriási református Egyházkerület, mint a strassburgi munster, amelynek századokon fenállott két torony közül éppen a kelet felől való pusztult el, az amely arra volt rendeltetve, hogy először fogja föl és először ragyogtassa tovább az égől jövő fény boldogító sugarait. Pedig nem ilyen megcsontult remekalkotásnak kell lenni, hanem olyannak, aminő ez a mi debreceni Nagytemplomunk, amelynek óriási hajója fölött két teljesen egyenlő magasságu torony emelkedik az ég felé s a két ágában elhelyezett különböző nagyságu harangok hangja a magyarok nagy Istenének dicsőítésére olvad ugyan lélekemelő harmóniába, de az órát csak a keleti torony üti.

Üzenet az Esti Hirlapnak.

Önök azt állítják, hogy Gróf Tisza Istvánnak az önök hazug értesítéseit cáfoló és saját aláírásával ellátott, lapunkban közétett levele apokrif. A debreceni közönséget ez az újabb hazugságuk nem lepte meg és akkor sem lenne a közönség meglepetve, ha az *Esti Hirlap* letagadná a göncölszekerének hét csillagát is az égről. Mi nem cáfolgatunk újában, hanem felhívjuk a kétkedők figyelmét arra, hogy Tisza István gróf levelének eredetije megtekinthető a „*Debrecen*” szerkesztőségében este 7-8 óra között, a mikor is bárkinek rendelkezésére állunk.

Az iskolai év előtt.

A ref. elemi iskolák beosztása.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni református egyház iskolaszéke minapi ülésében tette meg a nagyszámu debreceni református elemi osztályainak elhelyezésére és tanítónak beosztására nézve, a következő iskolai évre vonatkozó indézkedéseket. Az új rend a következő:

I. Leányiskolák: Csapó-utcai csoport. Tömöry János Csapókert I-II. o. Barna Róza Csonka-utca I. o. Szombathy Mária Csonka-utca II. o. Varsányi Imréné Csapó-utca III. o. Nagy Károly Csapó-utca IV. o.

Péterfiai csoport. Szemere Lajos Rákóczi-utca I. o. Kálmán Lajosné Rákóczi-utca II. o. Szemere Lajosné Rákóczi-utca III. o. Papp Gusztávné Rákóczi-utca IV. o. Kalmár Ignác Eötvös-utca I. o. Kanizsai Endréné Eötvös-utca II. o. Szabó Vilma Egyháztér V. o. Sáfár László Egyháztér VI. o.

Hatvan-utcai csoport. Konrád Irén Bethlen-utca I-II. o. Zong Julia Mester-utca I. o. Lada Sándor Mester-utca IV. o. Káposztás Imréné Csapó-utca II. o. Kiss András Csapó-utca III. o.

Piac-utcai csoport. Govrik Miklósné Miklós-utca I-II. o. Zong János Miklós-utca III. o.

Varga-utcai csoport. Eöry Mária Vigkedvü Mihály-utca I-II. o. Ormós Lajosné Vigkedvü Mihály-utca III. o. Törő Mihályné Vigkedvü Mihály-utca IV. o. Simon István Vigkedvü Mihály-utca V-VI. o.

Kossuth-utcai csoport. Varga Bálintné Kossuth-utca III. o. Szentjóbó Kálmán Kossuth-utca V. o.

Ispotályi csoport. Szathmáry Julia Ispotály I. o. Telky Róza Ispotály II. o. N. N. Ispotály IV. o. Herczeg János Ispotály V-VI. o. Böszörményi Imre I-II. o.

II. Fiúiskolák. Csapó-utcai csoport: Mocsári László Csapókert I-II. o. Kiss Lajos Csonka-utca I. o. Szabó István Csonka-utca II. o. Varga Béla Csonka-utca III. o. Veress Gyula Csonka-utca IV. o.

Péterfiai-utcai csoport: Szécsényi István Eötvös-utca I. o. Mészáros József Eötvös-utca II. o. Dávid Mihály Eötvös-utca III. o. Sz. Szabó László Eötvös-utca IV. o.

Hatvan-utcai csoport: Kardos Ferenc Jókai-utca I. o. Szőke János Jókai-utca II. o. Karsay János Jókai-utca III. o. Komlóssy Imre Csapó-utca IV. o.

Piac-utcai csoport: Alföldy Béla Egyháztér I. o. Tóth Sándor Egyháztér II. o. Varsányi Imre Egyháztér III. o. Dávid Sándor Egyháztér IV. o. Nagy Imre Egyháztér V. o. Káposztás Imre Egyháztér VI. o.

Varga-utcai csoport: Ókrós István Teleki-utca I. o. Herczeg Béla Teleki-utca II. o. Varjas Bálint Teleki-utca III. o. Ormós Lajos Teleki-utca IV. o.

Kossuth-utcai csoport: Szendi Imre Pacsirta-utca I. o. Háló Sándor Pacsirta-utca II. o. Csurka István Pacsirta-utca III. o. Tassi Miklós Pacsirta-utca IV. o. Papp Ignác Pacsirta-utca V. o. Kovács Mihály Pacsirta-utca VI. o.

Ispotályi csoport: Törő Károly Homokkert I. o. Barca Barna Ispotály I. o. Hatvani József Ispotály II. o. Kerékgyártó József Ispotály III. o. Horkay Lajos Ispotály V. o.

A beiratások idejéül szept. hó 1., 2., 3., 4., 5., 7. és 8-ik napjai tüzetnek ki.

Az iskolai évet nyitó istentisztelet idejéül szept. 10. (csütörtök) de. e. 8 óra tüzetik ki Ezen istentiszteletre azon növendékek, kik a Nagytemplomban és a Kossuth-utcai templomban vizgáltak: a Nagyttemplomban, akik pedig a Kistemplomban és Ispotálytemplomban vizgáltak: a Kistemplomban kötelesek megjelenni. — Tanítás kezdete szept. 11. délelőtt 8 óra.

Beiratások.

A ref. felsőbb leányiskolába s a vele kapcsolatos tanítónképző intézetbe és elemi iskolába szeptember hó 1-4. napjain irjuk be a növendékeket és pedig naponként d. e. 8-12 óráig. Beiratáskor az elemi iskolai növendékek 20 kor. 30 fillért, a felsőbb leányiskola I-IV. osztályába lépők 37 koro-

Ella egy percig elhallgatott, érezte, hogy most meg van fogva. Nem jó helyen beszélt. Azonban ránézett szomszédja arcára, az gunyosan mosolygott, nem, azért sem ő lesz a győző!

— Nos igen Veres Ella sohasem szokott meggyőződése ellen beszélni. S ha kell be tudja bizonyítani, hogy nem szokott a levegőbe beszélni.

Felállt, visszament a terembe. Ott újra kezdte a keringőt Kovácssal. Mindenki őket nézte, mindenki róluk beszélt. Hajnalig tartott a tánc. Azután hazamentek. Talán már el is feledték a bál beszédét, mikor két hét múlva Ella menyasszonya lett egy vidéki földbirtokosnak. Senki sem tudta hogy miért nem Kovács a vőlegény, csak az öreg barát bánta meg, hogy elment az idej jogászbálba. A szép asszony idáig jutott gondolataival. S egész idő óta most először látja csak, hogy mi volt az? Szeszély? Igen, mert mikor józanul belátta, hogy nem erős ő, csak büszke visszavenni a szavát, akkor mégis megtette. S most... Most eljön, hogy megmentsse az urát a szégyentől.

Vajjon, hogy fognak egymásra nézni, hiszen azóta nem találkoztak, nem magyarázott ki semmit...

Áruló könnyek peregtek le arcán, hamar letörölte őket, nem szabad elárulni semmit, erősnek kell lenni...

S épen ideje, mert a két tüzes szürke épen ekkor fordult be az országutrol.

nát, az V—VI. osztályba s a tanítónőképzebe jelentkezők pedig 47 koronát fizetnek. Az igazgatóság.

A zsidó polgári leányiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások szeptember 1—2—3. napjain d. e. 9—12 ig tartanak az elemi iskola igazgatói irodájában (Kápolnási-utca). Rendes tanulónak beiratkozhatik az I. osztályba az, aki legalább négy elemi osztályt sikeresen végzett; felsőbb osztályba az, aki a polg. iskolának I., II. vagy III. osztályát sikeresen végezte. Aki az elemi iskola V. és VI. osztályából a polg. iskola II. vagy III. osztályába kíván belépni, tartozik magát felvételi vizsgálatnak alávetni. Beiratkozáskor 5 korona beiratási díj és a tandíjnak legalább egy negyed része fizetendő. Minden tanuló a beiratkozáshoz köteles magával hozni születési, oltás és iskolai bizonyítványát.

Megrázó tragédia.

A tűzokádó hegy tudományozomjas áldozata.

Debreceni mérnök szerencsétlensége.

A kráter belsejében.

Mélyen megrendítő, tragikus végzet ért utól messze Amerikában egy debreceni származású mérnököt, aki mint sok annyi más a tudomány vértanúja lett. — A tudós megrázó tragédiája áll előttünk a teljes magasztosságában, fenségében — nem csoda tehát, hogy nem hiányzik belőle a borzalom sem, ami nagyon közel áll a tragikumhoz.

A szerencsétlen véget ért mészáros mérnök már közel egy évtizede volt a mexikói nagy vállalatnak volt a mérnöke, ahol nagyon szerették a tehetséges, törekvő mérnököt. Rövid idő alatt szép vagyont is gyűjtött, haza azonban nem akart jönni annyira megszerette bérce, hegyes-völgyes exotikus új hazáját.

Ebben különben tudományozomj is vezette. Mexikói csodás, különös világa vonzotta. Szerencsétlensége is kutatásai közben érte utól.

Nemrég kirándult egy tűzhányóhoz, hogy az eruptív kőzetalakzatokat vizsgálja. — A kráter különben időszakonként most is működik és állandóan füstölög huzamosabb időig. Nagy merészség kellett tehát, hogy lemerészkedjék a szájához. Azt hitte, hogy jól választotta ki az időpontot.

A vulkán úgy látszik, hogy kiszámíthatatlan volt. A szájában levő mérges gázok elszedítették a szerencsétlen embert, aki lezuhant a tölcser oldaláról a mélybe. Odaveszett a hegy örökké forrongó belsejébe.

*

Dorogi Jenőnek hívják a tragikus véget ért magyar mérnököt. Mintegy tíz esztendővel ezelőtt vándorolt ki Mexikóba. Szülei azóta már régen elhaltak és már csak kevesen emlékeznek a törekvő mérnökre, akinek fényesen ment a dolga odakint. Képzettségét, szorgalmát becsülték és méltányolták. A legnagyobb mexikói vállalatoknak volt a vezetője. Hatalmas építkezéseket, vasutvonalakat, bányákat épített.

latoknak volt a vezetője. Hatalmas építkezéseket, vasutvonalakat, bányákat épített.

Eközben nem hanyagolta el tudományos munkásságát sem. Különösen az etnográfát és földtant szerette. Emellett a legkalandosabb természetű embernek ismerte mindenki.

Az exotikus hajlamu ember gyakran életét is kockáztatta egy-egy sikerültebb kalandért.

Ennek a szenvedélynek adta meg azután az árárt, amely a tudományozomj fürkésző kíváncsiságával párosult. Nagy utazásokat tett Mexikó elhagyatottabb részeibe, ahol csodás dolgokat fedezett fel. Tapasztalataiból azonban vajmi keveset árult el bárki emberfiának. — Zárkózott, rideg természetű ember volt mindhalálig.

A legutóbb is kirándult egy jelentéktelenebbnek látszó tűzhányóhoz, amely már kevésbé mutatta igazi voltát. Asszes ereje csupán abban mutatkozott, hogy időnként még füstölgött.

Ez keltette fel a kíváncsiságot a tragikus véget ért mérnökben. „Büntetlenül nem hatolhat az ember a természet csodás titkaiba” — és amint Göthe „Zauberlehrling”-jében a lenyugozott szellemek, feltámadtak ellene és a mély, kénköves, örökké forrongó mélybe sodorták. A mely pokol azután elnyelte a tudomány bátor vértanúját, aki tudományozomja mellett kíváncsiságának és vakmerőségének lett áldozata.

Ilyen bátor emberekre van még szükség a tudományok, hogy felfedezhessünk sok száz csodát és behatolhassunk abban csodás, rejtélyes világba, amit úgy hívunk, hogy Természet.

Minden egyes lépés, minden egyes fordítás, amelyet az ő csodás világában teszünk újabb áldozatokba kerül és a tudomány vértanúinak csepögő részeiből nőnek ki azok a rózsák, amelyek a modern felvilágosodás s-impompájában virítanak.

Az esetről a minap tudósította a szerencsétlen véget ért mérnök családját, egyik barátja.

A szoboszlói katasztrófa epilógusa.

Ujabb helyszíni szemle.

(Saját tudósítónktól.) A szoboszlói katasztrófa áldozatainak az ügye még most is kísért. A vizsgálóbizottság nem tudott eligazodni az összekuszált bizonyítékok halmazán és új vizsgálatot tartott a szerencsétlenség színhelyén.

Dr. Szoboszlai vizsgálóbíró vezetésével vonultak ki a szakértők Szoboszlóra, hogy alapos vizsgálat alá vegyék azt a váltót, amely oly sok szenvedésnek volt az okozója.

A vizsgálat szenzációs eredményre vezetett, amennyiben sok oly dolog derült ki, ami az első vizsgálat alkalmával kikerülte a szakértők figyelmét. A váltót vették először is alapos vizsgálat alá, megvizsgálták a minőségét, tartósságát, ellenálló képességét. A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a váltó oly rossz, régi elavult vasból volt készítve, hogy a tartókapocsnak már normális körülmények között is el kellett szakadnia.

A hibás váltóállítás tehát nem volt szükségképpen előzménye a szerencsétlenségnek.

Ez volt az, amit nem vettek észre az első vizsgálat alkalmával. A szenzációs fordulat természetesen egészen más irányt fog adni a vizsgálatnak. A két szerencsétlen vasutas, akik inkább áldozatai az ügynek, rövidesen tisztán fognak állani a földi igazságszolgáltatás előtt. Egyre-másra dőlnek meg az ellenük felhozott bizonyítékok, amelyek bűnösségüket mutatták.

A vizsgálóbizottság a szakértők által megejtett helyszíni szemle után most már teljesen világosan lát a dologban. Hibás a rendszer, amely nap-nap után okozza a sok „váltórok hibájából” származó szerencsétlenséget. A szoboszlói rémes váltóátváltódás is ennek az eredménye, mint azt a vizsgálat bizonyítja.

Munkások katasztrófája.

Nagy szerencsétlenség Budán.

Leszakadt állvány. Hét sebestült.

(Fővárosi tudósítónktól.) Nagy munkásszerencsétlenség történt tegnap délben Budán egy új építkezésnél. A szerencsétlenségnek hét sérültje van; ezek közül öt súlyosan sérült meg.

Jóval tizenegy óra után egy rendőr jelentette a 60. számú őrszobában, hogy a Retek-utca 33. szám alatti új épületnek leszakadt a mennyezete. Az történt ugyanis, hogy a Retek- és Káplár-utca sarkán lévő új építkezésnél, mely Klein Miksa tulajdonát képezi és amelyet Löffler Sándor építész tervei szerint építenek, a negyedik emeletről egy téglahalmaz a mélységbe szakadt.

Tegnap reggel Madarász pallér a tető magasságában a negyedik emeleten lévő vasgerendákon elhelyezett deszkákra téglákat rakatott fel. — A deszkák nem bírták el a téglák súlyát és leszakadtak a mélységbe. A mennyezetek az épületben még nem voltak megépítve, a deszkák, téglák, a dolgozó munkásokkal együtt a földszintre szakadtak.

Nyolc munkás dolgozott a magasban, névszerint Balner István, Fehér Istvánné, Fehér Gyula, Duhó János, Kalmár István, Hrocsa Anna és Kálmán József. — Ezek közül az első öt súlyosan életveszélyesen sérült meg, Hrocsa Anna és Kálmán József könnyebben.

A helyszínére a központi és a II. kerületi kapitányság részéről Becker és Fröhlich rendőrtisztviselők mentek ki, a sérülteket a II-ik kerületi tűzörség huzta ki a deszkák alól. A mentők öt kocsival vonultak ki. A sérülteket az új Szent János kórházba szállították.

Ujabb táviratunk jelenti: A retek-utcai borzalmas szerencsétlenség áldozatai a kórházban fekszenek. Kiderült a nyomozás folyamán, hogy Madarász főpallért terheli legjobban a felelőség.

Az épület vasgerendái gyengék és rozsdások voltak, úgy hogy képtelenek voltak a nagy teher elviselésére. — Az eset egyik legborzalmasabb részlete az volt, mikor egy Turó János nevű munkás egy vaszegben szájánál fogva fennakadt. Borzasztó kínok között szenvedett ki a szerencsétlen ember. Az áldozatok száma még egyre nő, mivel sokan sérültek életveszélyesen.

Kiválóságukról ismert, kiállításokon is első díjakkal jutalmazott elsőkézből, feltétlen jóállással árusítjuk.

borsajtóinkat Péterfia-u. 73. sz. alatti raktárunkon
„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság“.

Chewreaux és Box-bőr
NŐI CIPŐK

Magas szárral.

Párja:

10 K.
15 K.

Kizárólag

Mandel Lipót

cégnél.

A rendőrség krónikájából.

Az eltűnt 15,000 korona.

Rejtélyes módon tűnt el tegnap délből Emerich Arnold bornagykereskedő 15,000 koronája. Ehhez hasonló lopási mód kevés fordult még elő a rendőrség bűnkrónikájában.

Egész nyugodtan ebédelt a bornagykereskedő családjával, amíg a lopás közvetlen közelében történt. Az ebéd elsőszobájában hagyta kabátját, benne a telt pénzeserszényével. A gondatlanságnak meg is lett a maga következménye, amennyiben az erszény (természetesen a benne lévő pénzzel együtt) eltűnt.

Egyszóval nem jóakaratu tévedésről (1), hanem valóságos nagystilű, ügyes lopásról van szó, mellyel szemben a rendőrség — sajnos — tehetetlen. Minden nyomozási képességük abban összpontosult, hogy a lopást eltitkolták. A „nyomozás” folyik tehát a jó öreg debreceni rendőrségen, a tolvaj pedig valószínűleg túl van már árkon-bokron — annak már üthetik a „nyomat”.

Sóvágó cimborája.

Nemcsak Sóvágó János volt veszedelmes ember, hanem még azok is, akik közelebbről vett „társaságának” voltak a „beltagjai”. Ezek közül való Ungvári János is, szintén nagyon veszedelmes ember.

Nem jó vele kikötni, mert könnyen megjárhatja még a rendőr is, amint ezt a tegnapi eset is bizonyítja.

A garázda ember lerészegedve feküdt a piacon. Amint a „rendnek az óra” figyelmeztette erre, a nem éppen illendő helyzetére, iszonyu módon megharagudott. Neki támadt a rendőrnek és a legdurvább szavakkal illette, sőt még pofon is vágta. Legalább ő ezt állítja, ezt azonban már a rendőr nem akarja beismerni.

A jeles alakot a rendőrségre vitték, ahol egyre fenyegetőzött, hogy mennyire megfogják bánni azok, akik vele ezt a csúfot üzték. Egyszóval Sóvágónak a társa veszedelmes ember.

Az öngyilkos ápolónő.

A tragikus véget ért Fekete Róza tegnap kiszenvedett. Nagyon nehéz volt a halál a fiatal teremtésnek. Halála előtt háromszor hívatta magához legjobb barátját azzal, hogy valami nagy titkot akar neki elmondani.

Mind a háromszor csak addig ment, hogy „Nagy dolgot akarok elmondani én a

szegény áldozat. Iszonyu bűn — —“ tovább nem mehetett, magcsuklott a szava. „Nem, nem lehet” — zokogott.

Tegnap délből végleg kiszenvedett. — Halálának az igazi okát magával viszi a sírba. Nem nyert beigazolást, még küteges tífuszt kapott volna. Ezt csak ő maga találta ki, hogy lepleze szörnyű tettét, ami mögött sötét titok rejtőzik.

Mosi már magával vitte le „a sír hős ölébe.”

Haláláról értesítették Szászrégenben lakó volt férjét, akinél két gyermeke van. Fekete Rózának, a kötelesség teljesítés halottjának földi maradványait holnap délután 3 órakor temetik el.

Hirek.

— **A nagyváradai püspökség.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A hivatalos körök már foglalkoztak az elhunyt nagyváradai püspöki szék betöltésével. Valószínű, hogy a szeptember 7-iki püspöki konferencia már foglalkozni fog a kérdéssel — természetesen bizalmasan — és meg fog tenni a kultuszminiszternek előterjesztését. Gróf Szécheny Miklós vatikáni nagykövet tegnap és ma Budapesten járt, hogy Apponyi Albert gróffal ebben a tárgyban értekezzen, de Apponyival, aki Eberhardon van, nem találkozhatott. Szécheny gróf ma rokonai látogatására Erdélybe utazott és csak visszatérte után fog a kultuszminiszterrel értekezni. Az a tény, hogy Szécheny gróf időközben érintkezésbe lép Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspökkel, arra enged következtetést, hogy gróf Majláth a vatikán jelöltje és hogy gróf Szécheny az ő érdekében fog Budapesten és Bécsben közbenjárni. Néppárti körökben, ahol a püspöki szék betöltése iránt nagyon érdeklődnek, azt a hírt vesszük, hogy a párt szívesen látná az erdélyi püspököt a nagyváradai egyházmegye élén, de azt hiszik, hogy Majláth — aki a primátia várományosa — nem fogja kívánni az áthelyezést. Erre az esetre a néppárt minden befolyását fogja latba vetni, hogy Molnár János apát kapja meg a nagyváradai püspöki süveget. Jelöltnek, állítólag a primás jelöltjének emlegetik Kohl Medárd püspököt is.

— **Bortermelőik mozgalma.** Sopron város és vármegye bortermelői élénk mozgalmat indítottak, hogy a bortörvény revíziójára vonatkozó reformtervezet, mely a borhamisítás illetőleg hathatós rendszabályokat van hivatva foganatosítani, mielőbb törvényé válnon. A város bortermelői Csizmazia Endre dr. országgyűlési képviselő útján Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez e kérdésbe tömeges aláírással ellátott kérvényt nyújtottak át, most pedig a miniszter elé járulandó monstre-deputáció útján akarnak óhajuknak nyomtatékot adni. A nagyküldöttség, amelyet dr. Csizmazia Endre fog vezetni, szeptember végén fog a miniszter elé járulni.

— **Elutasított magyar színigazgató.** Eszékről táviratilag jelentik nekünk: A községtanácsi bizottság szótöbbséggel elutasította a pécsi operett-színház azon kérését, hogy engedélyt kapjon Eszéken magyar előadások tartására. Hancz szocialista vezér élénket pártolta a kérelmet, de kisebbségben maradt.

— **Tanítónői állás.** A siketnémák helybeli intézetéhez óraadó női kézimunka tanítónő ketestetik. Javadalma a következő iskolai évben 600 kor. tiszteletdíj, melynek ellenében az intézet összes leány növendékeit heti 5 órában a női kézimunkára kötelei oktatni. Csak kézimunka tanításra képesített vagy ennél magasabb képzettségű tanítónők pályázhatnak. A pályázni kívánók személyesen jelentkezhetnek a hét folyamán az intézet igazgatóságánál, Csapó-utca 35. sz. alatt.

— **A köpenioki susster Budapesten.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Voigt Vilmos tegnap impresszáriója kíséretében megjelent a főkapitányságon, hogy a főkapitánytól engedelmet kérjen arra, hogy Budapesten valamelyik mulatóhelyen mutogathassa magát. A főkapitány erre nem adott engedélyt, kijelentette, hogy Voignak jogában van Budapesten tartózkodni, míg botrányt nem idéz elő. A maga részéről izetlenségnek tartja, hogy a rabviselt embert, aki semmi egyéb, csak volt rab, felakarják léptetni, ezt tehát nem engedi meg és figyelmezteti a mestert, viselkedjék csöndesen és szerényen, különben kénytelen lenne Budapestről eltoloncoltatni.

— **Elítélt zsebtolvajná.** Tegnap tárgyalta a debreceni kir. törvényszék a Sári Etelka notórius zsebtolvajná ügyét. A jeles nőszemélyiség már számos évet ült Márianosztrán is. Amint kiszabadult, első tette az volt, hogy ismét lopott. — Szabó Sándorné zsebeit fosztotta ki, amint gyanútlanul haladt el a Csapó-utcán. A törvényszék a vádlott beismerése alapján 7 havi börtönre ítélte el a rovott multu, fegyházviselt asszonyt. — Az ítélet jogerős.

— **Kedélyes részeg.** Nagy botrányt csinált tegnap reggel részegségében Pallagi János napszámos a Bocskai-téren. A járókelőket botjával egész kedélyesen ütögette, közben volt dolga azután a szentekkel és az Ur Istennel. A rendőrré is rátámadt, ütleggel és durva szavakkal. A verekedő részegét bevitték a rendőrségre és megindítják az eljárást ellene.

— **Halál fürdés közben.** Lippáról írják nekünk: Nagy Mihály kereskedelmi alkalmazott Grünstein könyvkereskedő látogatására Lippára jött és mindketten fürdeni mentek a Marosba. Fürdés közben a víz elsodorta őket, Nagy belefut a vízbe, Grünsteint az arra jövő embereknek sikerült kimenteni.

— **A titokzatos csontváz.** A Piac-utca 55. számú ház udvarán nagyszabású építési munkálatok folytak hetek óta. A Hungária kávéház tulajdonosa Weichinger Károly Károly épített ott hatalmas bérházat. — Tegnap reggel nagy meglepetés érte az udvaron földmunkával foglalkozkodó napszámosokat. Az történt ugyanis, hogy az udvar középső részén, két és fél méternyire a föld színétől egy régi pincefal bontása közben egy csontváza akadtak. — A csontváz a téglafal közé volt elhelyezve, úgy hogy valószínű, miszerint oda befalazták. Hogy mikor és ki, azt ma már nem lehet megállapítani, mert a föld alatt levő pincefal több, mint száz éves.

— **Sarkadi Vilmos jutalomjátéka.** A Bikabéli Tarka Szinpad igazgatója, Sarkadi Vilmos ma este tartja jutalomjátékát. Az eset iránt széles körben nagy érdeklődés nyilvánul, mert Sarkadi Vilmost, ezt a kiforrott kabaré-művészt elismerik és méltányolják. Sok kellemes estét szerzett Sarkadi vidám művészetével a nyári Debrecennek, melynek közönsége bizonyára zsúfolásig megtölti ma este a Bika szálloda nyári helyiségét.

— **A nyelv és irodalmi intézet.** francia irodalmi tanészékét szeptember hó elsejétől M. Michaux fiatal francia író és költő, a Revue de Hongrie munkatársa fogja betölteni. A francia metodikus tanítást és társalgást pedig M. Charles Pugnet és neje vezetik. Az intézetbe egyébként ezideig is sokan iratkoztak be.

Az üzletátalakítás befejeztével az olcsó kézimunkavásár megkezdődött

KRAUSZ GYULA

o o o o o kézimunka és rövidáru üzletében, DEBRECZEN, Kosuth-utca 15. szám. o o o o o

— **Lopás és orgazdaság.** Antal Károly nemrégén nagyobb értékű nőruháneműt lopott özvegy Kardos Imréné kabai lakostól. A ruhaneműket Bara Imrénének adta, aki azután értékesítette azokat. A kir. törvényszék Antal Károlyt lopásért egy évi börtönre és Bara Imrét pedig orgazdaságért két heti fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Munkára serkentő cigány.** A táglavetőben együtt dolgoztak Sándor József napszámos és Fazekas Lajos cigánymunkás. Tegnap délben Sándor József elaludt kissé, ami cseppet sem tetszett a cigánynak és hogy munkára serkentse, rugdosni, ütni-venni kezdte, úgy, hogy Sándor József körülbelül husz napig fogja megfeküdni a tegnapi déli alvását és jó barátja szívélyes munkára való serkentését.

— **Megmenekült brilláns tolvaj.** Kamarai Eszter nagy értékű brilláns és aranyeműt lopott Joó Istvánné uradójától. A rendőrség akkor fűletle le, amikor Gasparik Adámnál értékesíteni akarta a drágaságokat. A nemes lelkű uradóné, mivel mindene megkerült, visszavonta a panaszát. A kir. törvényszék a vádlottat tehát szabadon bocsátotta.

— **Földrengés.** Kecskemétről táviratozzák nekünk: Ma reggel 8 óra 15 perckor általános érezhető négy másodpercig tartó két földlökést érezték, a második lökés erősebb volt és a falon függő tárgyak megmozogtak.

— **Hamis pénz.** A zilahi postahivatalhoz a napokban többek közt egy darab husz koronás hamisítvány került. — A debreceni királyi ügyészség ez ügyben vizsgálatot indított.

— **Nyilvános köszönet.** A heites és mészáros ifjuság mulatságának tiszta jóvedelméből Tokaj János elnök ur husz koronát juttatott kezeimhez, mint a siketnémák javára szánt szives adományt. Az adományért szegény tanítványaim nevében nyilvánosan köszönetet mondok. Gácsér József.

A legjobb minőségű kézitáskák, pénz- és szivartárcák beszerzésére bizalommal ajánljuk az előnyösen ismert Mentze Henrik újdonságok áruházát Kossuth-utca 4. szám.

Távirat és telefon.

Kossuth Ferenc egészséges.

Budapest, augusztus 26. Kossuth Ferencnek kiválóan használt a fürdő kúra. Oly egészségesen tér holt nap már haza, mint a makk. Általános az öröm a miniszter egészséges állapotán.

Hazaáruoló nemzetiségi tanítók.

Arad, augusztus 26. Ma ítélte el az aradi kir. törvényszék igazgatásért Popovits és Kurdi tanítókat. A hazaáruoló tanítók a legajásabb ragalmakat szórták a magyar nemzetre. Mindketten 3 hónapot kaptak. — Bizony elég enyhék e tekintetben büntető törvényeink.

A cári család Finnországban.

London, augusztus 26. A Times jelenti Pétervárról: A cári család a hadgyakorlatok befejezése után, augusztus 29-ikén Finnországba utazik. A kiadott parancsból kitűnik, hogy magasállású idegen személyiségek látogatására készülnek.

Az égő vonat.

Vágújhely, augusztus 26. Az esti tehervonat utolsó két kocsija kisiklott, a benne levő olaj és petroleum pedig egyszerre lángba borult. Kis híjja, hogy az utána jövő személyvonattal össze nem ütközött. Így azonban emberéletben kár nem esett. Az égő vonat vérvörös lánggal világította be az éjszakát.

Kipusztult család.

Bécs, augusztus 26. Zaláta nevű községben borzalmas gombamérgezés történt, amelynek egy egész család esett áldozatul. Peter János jómódu gazdaember családjával mérges gombát evett, két felnőtt leánya nem sokára végsőt vonaglott s meghalt a család többi hat tagja is.

Csarnok.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Írta: Tomić Eugén.

75

XII.

Két nap múlva a vezir zergevadászatot rendezett a Vranics hegyen. Nem gondolt a zergével, csak az imádoztját akarta látni, azért meghívta az őrnagyokat is, kik örömet jöttek el.

Vidas szenvedélyes vadász volt, Mária alig várta, hogy lássa a leventét. Kivülök több bégje a környéknek részt vett még a vadászatban.

Ugyiszinte az elválhatatlan Ali pasa és Zlatarevics bég is.

Hajnal előtt indultak, mire a nap felült, már a hegyre értek. Elrendezkedtek és elengedték úzni az ebeket.

Mária atyja mellett állott, hogy baj ne érhesse a vezir is velük volt s alkalmas lett tüzes pillantásokat s néha egy-egy édes titkos szót váltani a leánnyal.

A vadászat nem volt szerencsés, ám senki se busult rajta. Ugyis csak szórakozásért vadásztak. Délfelé árnyékba gyűltek, falatozás véget.

Nyílt tűzön sült itt pár gödölye és ürü, a mi kedves látvány az éhes embernek. Nem messze innen találkoztak Zlatarevics és Ali pasa az őrnagy társaságával. Mindjárt a mai vadászatról tárgyaltak az öreggel, míg Mária és a vezir magukra maradtak.

Nagyon fáradt vagyok, szólt Mária és leült egy kidöntött tölgyre.

— Melléd ülök, — mondta a vezir, itt legjobb nekem. Ezzel megfogta a lány kezét és így beszélt.

— Nem volt alkalmam kérdezni, igazán szeretsz-e engem?

— Még kérdésed? — viszonzá a lány sértődve.

— Ne haragudj. Első szerelmem boldogtalan volt s nem hiszek már a szerencsémben.

— Hát már szerettél? — kérdezte a lány, mintha fájna neki valami.

— Igen, szerettem egy olyan szép, kedves teremest, mint te. Egészen hasonmása vagy. Ha látlak, úgy vélem: őt látom. Ha hangod hallom, úgy hiszem: ő szól. Mikor először láttalak, úgy képzeltem, hogy az én Mejrám hagyta el a sírját. Első tekintetre megszerettelek oly forrón, oly igazán, a hogy az ő hantján sírtam egykor.

— Nem szabad engem sem kevésbé szeretned, mint Mejrám, mondta a lány a vezir szemébe nézve.

— Ugy szeretlek, kardomra mondom, szólt áhitattal a vezir, de te is úgy szeres engem, mint az én Mejrám szeretett.

— Senki e világon nem szerethet jobban, mint én, — felelte Mária, fejét a vezir vállára hajtva, hogy piruló arcát elrejtse.

— Senki, mondd? Hát mondd még egyszer — kiáltott gyönyörításon Husszein.

— Senki — felelte szívéből, igazán Mária.

A vezir szenvedélyesen ölelte keblére a leányt és elborította arcát forró csókjaival.

Mintegy husz lépésre e helytől Ali pasa alakja tűnt föl. Látván, mi történik, visszavonult a bozótba és megfujta az ezüst vadász-kürtöt.

— Keresnek — kiáltott Mária és kibontakozott a vezir karjaiból. — Gyerünk édesem. — Ezzel magával vonta a vezirt, aki követte, mint az alvajáró.

(Folyt. köv.)

Iskolás-

gyermek részére, kész fehérneműk zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, (flanell takarók) és ágyterítők legnagyobb választékban s legjutányosabb áron kaphatók

Kardos László

vászon- és kelengye-üzletében

Derecen, Kossut-u. 9.

PAPP IMRE

olpész-felsőrészt készítő és olpész-nél Berettyóújfalun, Baross-u. (Feldman ház), a mai naptól mindennemű

kész gyermekcipők

rendkívül nagy választékban s olcsó árakban kaphatók.

Jó pénz.

...

Több debreceni és vidéki pénztintézetnek, kisebb és nagyobb összegű váltóval tartozom, Ca hatezer korona, ezeknek rendezése, több portó váltó, gonddal jár, ezért szeretném ezt egy debreceni vagy más intézetnél jó feltétel mellett egyesíteni. Amely intézet felőle érdeklődik, az a kiadóba fenti „Jó pénz“ címen írjon.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B.-pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselése, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelősége. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Német szóra

fogad gyer-
o mekeket o

BUCHALLA ERVIN

tanító Szomolnokon
Szepes vármegye.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készít vil-
lamos villágítási- erőátviteli berendezé-
seket, házi és magán telefonok, villany-
csengők berendezését és évi jókarban
tartását, valamint minden e szak-
mába vágó legkomplicáltabb munkát.

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető
találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas
készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az
egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos
védelem alatt. általunk eszközöltetnek, illetve meg-
keresetetnek.

Ugyazintén minden szabadalomjogos és szaba-
dalomműszaki ügyekben költségmentesen adunk fel-
világosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur
Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freie-
stasse 32.

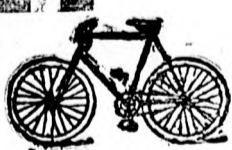
Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak
eszközlése és értékesítésére az összes országokban.
A kérdések duplaportóval látandók el.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15.
félemeleten. Wien, I. Kärntnerstrasse 39.
Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi
rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus
dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orr-
csiptetők 3 koronától feljebb. Színházi
és távcsövek minden kivitelben dus vá-
lasztékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

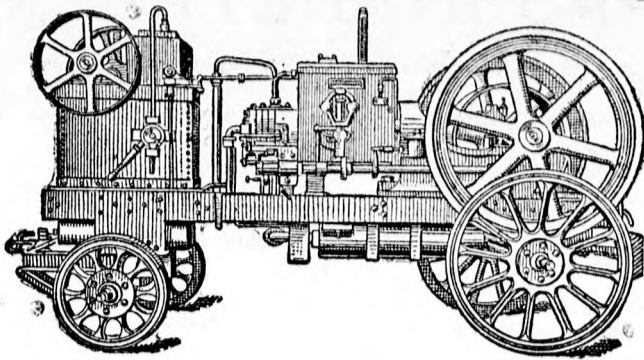
sági cikkek és mindennemű alkatrészek
állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-
ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket,
mindennemű mechanikai készülékek javítását,
vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nicke-
lezést és az összes e szakmába vágó mun-
kákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és kocsz tüze-
lésre 1-1500 lóerőig LANGEN és WOLF mótorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az
Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. kép-
viselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám
(az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berende-
zéseket, lakások, üzletek és egyéb
helyiségek részére a legszolidabb ki-
vitelben erőátviteli mótörberendezése-
ket. Nyomdák, műhelyek, szivattyuk
stb meghajtására a leghasznosabb kivi-
telben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilá-
rokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket.
iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat,
Tervek és költségvetés díjtalan.

Éladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben faj-
szöllővel beültetve közel a
városhoz. — Értekezhetni:
Vályi Nagy Gusztáv ügy-
véddel Csapó-utca 22. szám.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágyák!
Szárított fekáli és szárított ser-
téstrágya! Elsőrendű szőlő-
trágyák waggonszámra leg-
jutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott köszén mész, wag-
gonszámra 1-3 évre, kötésre
vásárolható.

Bankosztály!
Törlesztéses, kötvény és
váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az

idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az idegbetegek képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen
időelötti gyönges szervezetűek, vagy idegbetegek nem hagyhatják figyelmen kívül. Az
időelötti idegesség, a túleröltetés, a túlmunkásság, kicsapongás stb. következménye és
beteggé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletnek, mint ótvágytalanság
feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság stb. állandó kísérői az időelötti ideggyön-
geségnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát ideje-
korán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog aján-
lani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére: Hirschen-Apotheke, Wien VII. West-
bahnstrasse 19. — Gyár: Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu
Friedrichstrasse 48.

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY.

(STEIERORSZAG.)

Nyári évad: Május 15-től okt. 1-ig. — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szivizom betegségei,
idegbajok, rekonvaleszcencia. — Gyógyeszközök: Inhalációs és pneumotherapia, szén-
savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás Johannis-kut, Klausenforrás.
— Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik
a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bektöltetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peérban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Közi és ládakofferek legolesóbban Markbreit koffer-gyárában Hatvan-utca 5. Javitások elfogadtatnak.

Mindenemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti **özy. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVAN** kalapos üzlete Debrecen, Főpiac. (Stenczinger ház). **Ölluderek** azonnal vasaltatnak.

Hegedű órákat adok koronájával. Cim a kiadóban.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 frt, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferencnél ugyanott.

Jámbor Zsigmond kárpitos, szalongoar-nitúra behuzást, diványokat, matracokat, javításokat jutányosan vállal. (Rákóczy) Meszena-utca 2. sz.

8600 forintra becsült jövedelmező ház megvehető 3500 forinttal. Cim a kiadóba.

Joghallgató keresztény házhoz nevelőnek vagy instruktornak ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó fehérnemű varró urnók pártfogását kéri. Cserepes-u. 7.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Gázluszterek jutányos árban eladók. Arany János-u. 2, II. em.

Dr. KARDOS SAMU

és
dr. GÁBOR JENŐ

társ-üggyévi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Legjobb anyaggal, legolesóbban és legmegbízhatóan rendez be, helyben és vidéken, villamos villágítást, iv-lámpákat, izzólámpákat, költségvetés-tést díjtalanul

FÖLDVÁRI L.

Kossuth-utca 1. az udvarban. — Telefon 168. sz. — Tanuló felvétetik.

14—16 éves

kifutó fiuk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Egy nőtény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon diszitve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Elköltözés miatt, egy szoba konyha azonnal kiadó. Török Bálint-utca 14. szám.

Osemegeszőlő Kálmánchey Mórné „Katalin” telepén (ezeiött Vadász-telep) kilója 16 kr. Házhoz szállítva 5 kilótól 18 kr. Városi árusítás Batthyányi-u. 14. Telefon 192.

Kereslet.

Varróleányok női szabónőhöz felvétetnek. Fenyőne Zugó-u. 6.

Teljes ellátást keresek (kóser kósztot és különbejáratu szobát) két gimnazista fiam részére intelligens izr. családnál. Egyik fiu 16, a másik 17 éves. Cim id. Kohn Márton Komádi Biharm.

Ügyes és szolid varró lányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Első segéd alkalmazást nyer azonnali belépésre Rosenfeld Lajos rőfös, női és férfi divat üzletében Ermiályfalyán. Jó megjelenésű ügyes elárusító előnyben részesül.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasaa szer a MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudert alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalevits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

BUZIASI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

* RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. *

Üdit, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn. Debreceni főraktár Grünberger és Glück cégnél.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál Villágítótestek, csillárok és szerelvények **dua** választóka.

Telefon szám: 568. 1063

Intézeti fehérneműek

előírás szerint. — Matracok — paplanok — ágyhuzatok — Flanell takarók — esőernyők — gallérok — nyakkendők — zsebkendők — harisnyák

Dorogán és Somossynál

Debreczen,

* * Kistemplombazár. * *

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő jó mosó

zefirek

métere

17 és 19 krajcárért

lesznek elárusítva. 3